

DIS!NFO

BRIEF



IZVJEŠTAJ STEJT DEPARTAMENTA

DFC INFO

[Izveštaj](#) Stejt Departmenta o ljudskim pravima za 2021. godinu za Crnu Goru (*2021 Country Reports on Human Rights Practices: Montenegro*) poziva se na podatke Digitalnog forenzičkog centra (DFC) o objavama srpskih medija koji na krajnje senzacionalistički i huškački način, često kršeći novinarsku etiku i ljudski moralni kodeks, dovode do opasnih

predrasuda prema Crnoj Gori, njenim građanima i institucijama. Nerasvijetljeni napadi na novinare, političko uplitanje u rad Javnog servisa, pristrasno medijsko izvještavanje, medijski sadržaj koji naglašava etničke podjele i dezinformacije iz srpskih medija glavne su odlike medijskog ambijenta u Crnoj Gori prema ovom izvještaju.

NARATIV O UGROŽENOSTI SRBA PONOVO AKTUELAN

NARATIV

Nakon što je mandatar Dritan Abazović predložio sastav nove Vlade Crne Gore u srpskim medijima ponovo je u prvi plan zastupljen narativ o ugroženosti Srba. Srpski tabloidi [Informer](#) i [Alo](#) su objavili tekstove *Može li gore po Srbe?! Pogledajte spisak ministara koje predlaže Dritan Abazović!*, *ABAZOVIĆ PREDLOŽIO NOVU VLADU Može li gore po Srbe?!* u kojima se navo-

di da se ne zna koje je rješenje gore po Srbe. I prije izglasavanja vlade, srpski mediji pišu da ona neće biti dobra po Srbe i plasiraju narativ da su Srbi u Crnoj Gori diskriminirani i ugroženi. Analiza srpskih medija o izvještavanju o Crnoj Gori koju DFC radi na mjesečnom i godišnjem nivou pokazuje da je ovaj narativ iz godine u godinu među pet ključnih narativa.

ABAZOVIĆ NIJE PREDLOŽIO ZABRANU NEPODOBNIH MEDIJA

DEZINFORMACIJA

Srpski portal [Alo](#) objavio je [članak](#) pod naslovom *ABAZOVIĆ ZAVODI DIKTATURU U CRNOJ GORI: Predlaže zabranu „nepodobnih medija“ kojim je pokušao da dezinformiše i obmane javnost*. Naime, portal [Alo](#) je u tekstu prenio Abazovićeve izjave sa [panela](#) Mreža dezinformacija: ukradena demokratija, u organizaciji Centra za demokratsku tranziciju (CDT) na kojoj je Abazović govorio o potrebi da se pojača kaznena politika za pojedine medije koji između ostalog plasiraju dezinformacije. Ipak, ovaj portal je pokušao da putem spornog naslova obmane javnost, jer Abazović nije predložio gašenje i zabranu medija koji nijesu podobni.

MEDIJI NEĆE DOBITI POMOĆ OD MILA ĐUKANOVIĆA VEĆ OD VLADE CRNE GORE

DEZINFORMACIJA

Vlada Zdravka Krivokapića odlučila je da preuzme obaveze tri najveća emitera – TV *Vijesti*, TV *Nova M* i TV *Prva* prema Radio difuznom centru za 2022. godinu, u iznosu od 200.000 eura. Međutim, srpski tabloidi [Republika](#) i [Alo](#) su ovu vijest iskoristili za širenje dezinformacija. Pomenuti portali su odluku Vlade Crne Gore predstavili kao davanje novca Draganu Šolaku od strane predsjednika Crne Gore Mila Đukanovića. *MILO DAO 200.000 EVRA ŠOLAKU! Vlast u Podgorici pomaže tajkunsku televiziju!* bili su naslovi na portalima *Alo* i *Republika*. U pitanu je dezinformacija.

BOŠKOVIĆ NIJE TRAŽIO SLANJE VOJSKE CRNE GORE NA ISTOČNI FRONT

DEZINFORMACIJA

Bivši ministar odbrane Crne Gore Predrag Bošković kritikovao je Zdravka Krivokapića i 42. Vladu Crne Gore dodajući da u kontinuitetu opstruiraju obaveze koje proističu iz NATO članstva. Prosrpski i proruski portal *IN4S* je Boškovićev komentar iskoristio za dezinformisanje javnosti. Senzacionalističkim i obmanjujućim [naslovom](#) *Још нисмо послали војску!*: *Бошковић хоће на „источни фронт“?* taj portal je pokušao da insinuira da Bošković traži da se Vojska Crne Gore pošalje u rat u Ukrajini.

IN4S NASTAVLJA DA PLASIRA RUSKE NARATIVE

NARATIV

Portal *IN4S* u kontinuitetu širi proruske narative i dezinformacije koje dolaze iz Moskve. Jedan od ključnih narativa jeste da Ukrajina ubija civile, te da je ukrajinska vojska odgovorna za zločine počinjene na njenoj teritoriji. *IN4S* je nedavno objavio [vijest](#) koja se uklapa u taj narativ. Pozivajući se na izjavu italijanskog novinara, *IN4S* je objavio da su civili u Mariupolju stradali od ukrajinskih nacističkih snajpera. Međutim, ove tvrdnje nijesu potkrijepljene bilo kakvim dokazima. DFC je već [pisa](#)o o narativima koje plasira portal *IN4S* o ratu u Ukrajini i stradanju civila, a koji su precizno i dosljedno harmonizovani sa stavovima Moskve.

ČINJENICE VS. FIKCIJA: RUSKE DEZINFORMACIONE AKTIVNOSTI NA BALKANU

DFC INFO

Atlantski savez Crne Gore organizovao je [Onlajn diskusiju](#) na temu ruskih dezinformacionih aktivnosti na Balkanu. Na panelu su učestvovala Ivana Stradner, savjetnica Fondacije za odbranu demokratije i saradnica Instituta Amerikan Enterprajz i novinarka Biljana Jovičević, a moderator panela je bio Milan Jovanović iz Digitalnog forenzičkog centra. Ivana Stradner je kazala da Rusija nije izgubila informacioni rat i ukazala na specifičnost ruskog poimanja hibridnog ratovanja koje podrazumijeva kombinaciju informacionih operacija i kinetičke upotrebe sile što se, prema njenim riječima, jasno pokazalo na primjeru Ukrajine. Govoreći o Zapadnom Balkanu, istakla je da Rusija nema za cilj da vojno okupira region, već da zauzme njegov informacioni prostor. Kako bi se to spriječilo, Stradner ističe važnost detekcije takvog uticaja, ali i postojanja volje, kao i partnerske podrške u njegovom

suzbijanju. Iz ugla novinarske profesije, Biljana Jovičević je govorila o mreži ruskih medijskih proksija u Crnoj Gori i regionu. Ona smatra da je agresija Rusije na Ukrajinu pokazala pravu uređivačku politiku nekih od najuticajnijih medija u Crnoj Gori, koji su pod kontrolom kapitala iz Srbije, a koji na ovako malom tržištu posluju iz političkih razloga. *Preko srpskih medija čija je uređivačka politika prilagođena ruskom narativu posredno se širi ruski uticaj*, kazala je Jovičević. Među njima, prema njenom mišljenju, prednjači portal *IN4S* kao klasično rusko-srpsko glasila. Milan Jovanović je naglasio da je, i pored toga što u Crnoj Gori ne postoji nijedan zvanično registrovan ruski medij, ruska propaganda gotovo jednako snažna, te da su se, nakon invazije Rusije na Ukrajinu, intenzivirale aktivnosti pojedinih medija u Crnoj Gori, koji su dosljedno sinhronizovani sa stavovima ruskih i srpskih medija.

Preko srpskih medija čija je uređivačka politika prilagođena ruskom narativu posredno se širi ruski uticaj, kazala je Jovičević

Disinfo Brif pruža mjesečni pregled ključnih dezinformacija, narativa i propagande koje je DFC tim razotkrio i istražio kako bi podigao svijest o problemu i njegovom obimu.



Disinfo Brif je dio DFC projekta finansiranog dijelom od strane američkog Stejt departmenta. Iznesena mišljenja, nalazi, zaključci i preporuke ne odražavaju nužno stav Vlade SAD.